

УКРАЇНСЬКА ЄВАНГЕЛЬСЬКА ЦЕРКВА
ЗАКЛАД ВИЩОЇ ДУХОВНОЇ ОСВІТИ
УКРАЇНСЬКА ЄВАНГЕЛЬСЬКА ТЕОЛОГІЧНА СЕМІНАРІЯ

Галузь знань — В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Спеціальність — В8 Богослов'я

Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

ПРОГРАМА

ФАХОВОГО ІСПИТУ

для вступу на навчання для здобуття ступеня доктора філософії
(аспірантура)

за спеціальністю В8 Богослов'я

(відповідає 7 рівню Національної рамки кваліфікацій та проекту
Стандарту вищої освіти за спеціальністю 041 Богослов'я другого /
магістерського, освітньо-наукового рівня)

«Затверджено»

Приймальною комісією УЄТС

Протокол № 6 від «29» травня 2026 р.

Введено в дію наказом ректора

№ 03/пк від «29» травня 2026 р.

Київ — 2026

1. Пояснювальна записка

Програма фахового іспиту для вступу на навчання для здобуття третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти — ступеня доктора філософії — за спеціальністю В8 Богослов'я розроблена відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, Національної рамки кваліфікацій (постанова КМУ від 23 листопада 2011 р. № 1341) та проекту Стандарту вищої освіти за спеціальністю 041 Богослов'я другого (магістерського) рівня (освітньо-наукова програма).

Зміст і складність завдань визначаються 7 рівнем Національної рамки кваліфікацій, що передбачає здатність розв'язувати складні завдання та проблеми у сфері богослов'я або у процесі навчання, проводити дослідження або здійснювати інновації за умов невизначеності вимог. Відповідно завдання спрямовані на перевірку здатності вступника критично оцінювати, синтезувати, обґрунтовувати, аргументувати й розробляти дослідницькі підходи у сфері богослов'я.

Зміст іспиту побудовано так, щоб у сукупності завдання охоплювали **всі спеціальні (фахові) компетентності (ФК 3.1–3.13) та результати навчання освітньо-наукової програми (РН 1–13 та РН 18–23)**, визначені проектом Стандарту магістерського рівня.

2. Мета та завдання іспиту

Мета — встановити рівень сформованості дослідницьких та фахових компетентностей магістра богослов'я та готовність вступника до самостійної науково-дослідницької діяльності в аспірантурі.

3. Структура програми та зміст розділів

Програма складається з **чотирьох тематичних блоків по 15 питань** (загалом 60 питань). Білет фахового іспиту генерується автоматично засобами LMS Moodle та містить чотири питання: по одному питанню з кожного змістового блоку програми.

Блок 1. Біблеїстика та герменевтика

1. Критично оцінити сучасні герменевтичні методи тлумачення книг Святого Письма.
2. Обґрунтувати вибір методології екзегези для дослідження обраного біблійного тексту.
3. Синтезувати результати біблійних досліджень різних наукових шкіл у цілісну концепцію.
4. Аргументувати богословське значення роботи з першоджерелами мовами оригіналу.
5. Розробити дослідницьке питання в галузі біблеїстики й обґрунтувати його актуальність і новизну.
6. Критично оцінити методи текстуальної критики Старого та Нового Завітів.
7. Синтезувати історико-критичний і канонічний підходи до тлумачення Письма.
8. Аргументувати богословську позицію щодо співвідношення богонатхненності й історичності тексту.
9. Критично оцінити сучасні підходи наративної та риторичної критики.
10. Розробити дизайн екзегетичного дослідження обраного біблійного корпусу.
11. Обґрунтувати методологію біблійного богослов'я як наукової дисципліни.
12. Критично оцінити рецепцію та історію тлумачення обраного біблійного тексту.
13. Синтезувати результати міждисциплінарних (археологія, лінгвістика) досліджень для екзегези.
14. Аргументувати критерії наукової новизни у біблеїстичному дослідженні.
15. Розробити та обґрунтувати власну герменевтичну модель тлумачення тексту.

Рекомендована література до блоку:

1. Біблія (видання мовами оригіналу та сучасний укр. переклад). — К. : Українське Біблійне Товариство.
2. Thiselton A. C. Hermeneutics: An Introduction. — Grand Rapids : Eerdmans.
3. Fee G. D., Stuart D. How to Read the Bible for All Its Worth. — Grand Rapids : Zondervan.
4. Carson D. A., Moo D. J. An Introduction to the New Testament. — Grand Rapids : Zondervan.

Блок 2. Систематичне богослов'я та богослов'я культур

1. Критично оцінити розвиток богословської традиції в історичній перспективі.
2. Розрізнити та аргументувати першорядні й другорядні богословські питання.
3. Синтезувати богословські підходи різних традицій у системну відповідь на сучасний виклик.
4. Обґрунтувати взаємозв'язок богослов'я з іншими галузями знання.
5. Критично оцінити сучасні системно-богословські течії та парадигми.
6. Критично оцінити підходи до розуміння інших культур і релігій у міжконфесійному діалозі.
7. Синтезувати богословське осмислення взаємодії християнства і культури.
8. Критично оцінити роль національно-культурної спадщини в розвитку богослов'я.
9. Аргументувати богословські засади діалогу із секулярним суспільством.
10. Обґрунтувати богословську оцінку сучасних релігійних і світоглядних рухів.
11. Синтезувати богословську антропологію в діалозі з гуманітарними науками.
12. Критично оцінити співвідношення віри й розуму в історії християнської думки.

13. Розробити концепцію богословського осмислення актуальної суспільної проблеми.
14. Аргументувати богословські критерії оцінки етичних викликів сучасності.
15. Обґрунтувати внесок українського богослов'я у світову богословську традицію.

Рекомендована література до блоку:

1. Erickson M. J. Christian Theology. — Grand Rapids : Baker Academic.
2. Grudem W. Systematic Theology. — Leicester : Inter-Varsity Press.
3. Pelikan Jaroslav. The Christian Tradition. Vol. 1–3. — University of Chicago Press, 1971.
4. Академічне релігієзнавство / за ред. А. Колодного. — К. : Світ Знань, 2000.

Блок 3. Церковно-історичні студії

1. Критично оцінити періодизацію історії Церкви та порівняти підходи до історіографії (конфесійний, світський, соціокультурний).
2. Обґрунтувати причини та критично оцінити наслідки Великої схизми 1054 року.
3. Проаналізувати та аргументувати роль Реформації в трансформації християнської богословської думки та церковної практики.
4. Порівняти й критично оцінити моделі взаємин Церкви і держави.
5. Синтезувати оцінку впливу секуляризації та модернізації XIX–XXI ст. на розвиток богослов'я.
6. Критично оцінити джерела й методи церковно-історичного дослідження.
7. Синтезувати оцінку ролі ранніх Вселенських Соборів у формуванні догматики.
8. Аргументувати значення патристичної спадщини для сучасного богослов'я.
9. Критично оцінити історію християнства на українських землях.

10. Проаналізувати історію та богослов'я протестантських рухів (реформація та постреформація).
11. Обґрунтувати методологію дослідження історії локальної (євангельської) церковної традиції.
12. Критично оцінити історіографію релігійних переслідувань у ХХ ст.
13. Синтезувати взаємозв'язок богословських ідей та соціально-політичних процесів в історії Церкви.
14. Аргументувати критерії конфесійної неупередженості в церковно-історичному дослідженні.
15. Розробити дизайн дослідження з історії Церкви та обґрунтувати його джерельну базу.

Рекомендована література до блоку:

1. Головащенко С. І. Історія христ. : курс лекцій. — К. : Либідь, 1999.
2. Gonzalez Justo L. The Story of Christianity. Vol. 1–2. — Abingdon Press, 1970.
3. MacCulloch Diarmaid. A History of Christianity. — Abingdon Press, 2005.
4. Chadwick Henry. The Early Church. — Berlin ; Boston, 2025.
5. Pelikan Jaroslav. The Christian Tradition. Vol. 1–3. — University of Chicago Press, 1971.

Блок 4. Методологія та академічна доброчесність

1. Обґрунтувати методологію богословського наукового дослідження.
2. Розробити програму (дизайн) самостійного наукового дослідження з богослов'я.
3. Критично оцінити й систематизувати результати богословських досліджень.
4. Аргументувати шляхи впровадження результатів дослідження в наукову та освітню практику.
5. Синтезувати дослідницькі результати у формі наукової публікації та аргументувати її новизну.

6. Критично оцінити основні методи та підходи сучасного наукового богослов'я.
7. Обґрунтувати структуру й логіку наукового тексту (дисертації, статті).
8. Аргументувати засади академічної доброчесності та запобігання плагіату у богословських дослідженнях.
9. Розробити концептуальний апарат (об'єкт, предмет, мета, завдання) дослідження.
10. Критично оцінити застосування якісних і кількісних методів у богословських студіях.
11. Обґрунтувати етичні засади проведення досліджень за участю релігійних спільнот.
12. Синтезувати огляд стану наукової розробленості обраної теми.
13. Аргументувати критерії наукової новизни, теоретичного та практичного значення дослідження.
14. Розробити модель викладання богословської дисципліни у ЗВО з педагогічним обґрунтуванням.
15. Критично оцінити сучасні цифрові інструменти та бази даних для богословського дослідження.

Рекомендована література до блоку:

6. Конверський А. Є. (ред.). Основи методології та організації наукових досліджень. — К. : Центр учб. літ.
7. Проект Стандарту вищої освіти за спеціальністю 041 Богослов'я (другий / магістерський рівень, освітньо-наукова програма).
8. Навч.-метод. матеріали з методології богословських досліджень освітньо-наукової програми УЄТС.

4. Структура оцінки та критерії успішності

Оцінювання результатів фахового вступного випробування здійснюється за шкалою 100–200 балів. Екзаменаційний білет складається з 4 питань (по одному з кожного тематичного блоку). Кожне питання оцінюється окремо

в межах визначеного діапазону балів, а підсумковий результат визначається як сума балів за всі питання.

4.1. Таблиця розподілу балів за питаннями

Складова частина білета	Кількість питань	Мін. бал за питання	Макс. бал за питання	Максимальна сума
Питання 1 (Біблеїстика)	1	25	50	50
Питання 2 (Систематичне богослов'я)	1	25	50	50
Питання 3 (Церковна історія)	1	25	50	50
Питання 4 (Методологія та етика)	1	25	50	50
УСЬОГО	4	100	200	200

4.2. Відповідність рівнів підготовки та балів (шкала 100–200)

Згідно з Порядком прийому, вступники допускаються до конкурсу лише у разі подолання встановленого закладом порогу.

Підсумковий бал	Рівень підготовки (за дескрипторами 7 рівня НРК)	Статус
180–200	Високий: Критичне осмислення, синтез знань, наукова новизна.	Рекомендовано до участі в рейтингу

150–179	Достатній: Обґрунтована аргументація, глибокий аналіз.	Рекомендовано до участі в рейтингу
120–149	Задовільний: Відтворення матеріалу, обмежений синтез.	Рекомендовано до участі в рейтингу
100–119	Низький: Репродуктивні або фрагментарні знання.	Не склав (незадовільно)

4.3. Критерії нарахування балів за кожне питання

Оцінювання базується на здатності вступника до дослідницької діяльності, що є обов'язковим для ступеня доктора філософії:

- **45–50 балів:** Вступник вільно володіє категоріальним апаратом, пропонує власні методичні моделі (РН 15) та демонструє критичну оцінку сучасних парадигм.
- **35–44 бали:** Відповідь містить обґрунтовану аргументацію, вступник орієнтується у рекомендованій літературі та джерельній базі.
- **25–34 бали:** Вступник загалом розкриває суть питання, але має труднощі з обґрунтуванням методології або синтезом результатів різних шкіл.
- **0–24 бали:** Відсутність базових знань, нездатність сформулювати дослідницьке питання.

6. Порядок оцінювання підготовленості вступників

- Іспит проводиться на LMS Moodle в очному форматі.
- Оцінювання здійснює фахова атестаційна комісія
- Апеляції розглядаються згідно з Правилами прийому та Положенням про апеляційну комісію УЄТС.
- Мінімальний прохідний бал — **120**. Вступник, який набрав менше як 120 балів, вважається таким, що не склав фаховий іспит.

7. Забезпечення прозорості та відеофіксація іспиту

- З метою забезпечення академічної доброчесності, об'єктивності оцінювання та створення належних умов для процедури апеляції, заклад вищої освіти забезпечує повний відеозапис процесу вступного випробування.
- Здійснюється відеозапис, що дозволяють ідентифікувати особу вступника та зафіксувати зміст його відповідей.
- Посилання на відеозапис оцінювання кожного вступника вноситься уповноваженою особою до ЄДЕБО впродовж трьох робочих днів після оприлюднення оцінок.
- Відеоматеріали та знеособлені письмові роботи зберігаються у відкритому доступі на офіційному вебсайті УЄТС (у вигляді активних інтернет-посилань) протягом одного року.
- Відеозаписи вступників, які мають статус учасників бойових дій або перебувають на тимчасово окупованій території, зберігаються в приймальній комісії без оприлюднення на сайті.